

Doelstelling 10: “Verminderen van ongelijkheid”

De volledige titel van doelstelling 10 luidt als volgt: “Ongelijkheid in en tussen landen terugdringen”.

Iedereen moet op voet van gelijkheid aan de samenleving kunnen deelnemen. Dit betekent dat alle activiteiten toegankelijk zijn: sociale, culturele, economische, politieke, sport-, ... activiteiten.

Iedereen moet alle informatie over deze activiteiten kunnen vinden en indien nodig hulp en begeleiding krijgen om eraan deel te nemen.

In België zijn veel belangrijke activiteiten niet toegankelijk, met name voor personen met een handicap. Zeer choquerend is dat de verkiezingen niet altijd voor iedereen toegankelijk zijn. Dit moet verbeterd worden.

Tekst van de video:

Als doofblinde persoon kan Monica niet stemmen bij de verkiezingen in haar stad. Ze weet niet wie de kandidaten zijn, wat hun politieke programma's zijn en hoe ze haar stem kan uitbrengen.

Vandaag de dag kunnen veel mensen met een handicap hun recht om te stemmen en aan verkiezingen deel te nemen niet uitoefenen.

Als we Duurzame ontwikkelingsdoelstelling 10 - Verminderen van Ongelijkheid - bereiken, zal Monica ook kunnen stemmen.

Zij kan een beroep doen op een tolk en stemmen met stembiljetten in braille of een toegankelijk elektronisch stemsysteem.

Zij heeft immers net als anderen het recht om een politieke vertegenwoordiger te kiezen en te stemmen op kandidaten die voor haar rechten opkomen.

<https://www.youtube.com/watch?v=OoQVwAwbEp4>

De feiten

- Deelnemen aan het politieke en/of openbare leven van de eigen gemeente, het eigen gewest of het eigen land zijn grondrechten voor alle burgers op grond van een aantal internationale en nationale teksten, waaronder de UNCRPD en de Belgische Grondwet.
- Stemmen, op de kiezerslijst staan, aangewezen worden als bijzitter in een stembureau, zijn activiteiten die personen met een handicap in staat stellen hun politieke rechten daadwerkelijk uit te oefenen, maar ook om actief deel te nemen aan de samenleving en invloed uit te oefenen op beslissingen die hen kunnen aanbelangen.
- In de praktijk wordt de daadwerkelijke en volledige uitoefening van deze rechten evenwel nog belemmerd.
- De vrederechter ontnemt personen met een verstandelijke handicap die onder een beschermingsstatuut zijn geplaatst dikwijls hun stemrecht.
- Het grondbeginsel van het geheim van stemming is onlosmakelijk verbonden met het begrip autonomie. Alle kiezers moeten autonoom kunnen stemmen.

- De uitoefening van het stemrecht staat centraal in de organisatie van onze samenleving: de toegankelijkheid van de verkiezingen is een voorbeeld voor alle andere aspecten van het leven in de samenleving, zoals het sociaal, economisch en cultureel leven.
- Indien alle personen met een handicap autonoom kunnen stemmen, kan iedere andere burger dit ook.
- Regelmatig staan personen met een handicap op een kieslijst. Dikwijls staan ze niet op een goede plaats om verkozen te worden.
- Vaak moeten personen met een handicap die na een verkiezing een mandaat opnemen, hun functie neerleggen wegens een gebrek aan noodzakelijke aanpassingen of ondersteuning om hun mandaat op voet van gelijkheid met de andere mandatarissen uit te oefenen.

Voor de situatie van personen met een handicap in België betekent « verminderen van ongelijkheid » dat:

- rekening moet worden gehouden met de diversiteit van de handicapsituaties: alle toegankelijkheidsaspecten moeten in aanmerking worden genomen op elk niveau van de uitoefening van het verkiezingsproces, inclusief de uitoefening van de daaruit voortvloeiende mandaten;
- de vertegenwoordigende organisaties voor personen met een handicap worden betrokken bij het uitstippelen van beleid en het opstellen van verkiezingsreglementen die een impact kunnen hebben op het leven van personen met een handicap en hun gezinnen;
- alle informatie over het verkiezingsproces toegankelijk moet worden gemaakt, ongeacht het communicatiekanaal;
- een waarnemingsprocedure moet worden opgezet voor elke verkiezingscyclus; personen met een handicap zouden worden opgeleid in waarnemingsmethoden en de juiste tools (formulieren, checklists, ...) tot hun beschikking krijgen om de toegankelijkheid van een bepaalde verkiezing op te volgen;
- het recht op bijstand duidelijk moet worden vermeld, d.w.z. het recht voor de persoon met een handicap om zich te laten begeleiden door de vertrouwenspersoon van zijn keuze;
- de verplichting om zich vooraf in te schrijven om te kunnen worden begeleid door een persoon van zijn keuze of naar een toegankelijk stemhokje te worden geleid, moet worden afgeschaft;
- er voorzien moet zijn in redelijke aanpassingen;
- moet worden gegarandeerd dat het stemrecht van personen met een handicap niet wordt geschorst op basis van zijn handicap. Een persoon met een handicap verbieden te stemmen moet een uitzondering zijn. Welk gevaar houdt het stemmen door een persoon met een handicap in voor zichzelf of voor de samenleving?
- ervoor moet worden gezorgd dat personen met een handicap niet anders worden behandeld bij de daadwerkelijke uitoefening van hun politieke rechten in Europese, federale, regionale of gemeenteraadsverkiezingen;
- bij elektronische stemmingen ervoor moet worden gezorgd dat de kiezer verschillende interfaces (brailleleesregel, stemsynthese, ...) op het systeem kan aansluiten, zodat de elektronische stemapparatuur zodanig kan worden aangepast dat een zo groot mogelijk aantal kiezers autonoom een geldige stem kan uitbrengen;
- alle gebouwen die voor verkiezingsprocedures worden gebruikt, in kaart moeten worden gebracht op basis van toegankelijkheidscriteria en de nodige maatregelen moeten worden getroffen om een gebrekkige toegankelijkheid te verhelpen;

- er moet worden gezorgd voor stembureaus in instellingen, rust- en verzorgingstehuizen, ...
- de toegang tot verkiezingsinformatie voor alle burgers op voet van gelijkheid moet worden gewaarborgd; iedereen moet autonoom informatie over verkiezingsprocedures, stemprocedures, partijprogramma's, de hoedanigheden van de verschillende kandidaten, ... kunnen begrijpen; de informatie zal beschikbaar zijn in verschillende formaten;
- een redelijk aantal personen met een handicap op de lijsten van de politieke organisaties (partijen) moet staan;
- de media en de informatie over de verkiezingsresultaten in real time toegankelijk moeten zijn, ongeacht het gebruikte communicatiekanaal;
- alle nodige aanpassingen en ondersteuning moeten worden verstrekt aan personen met een handicap die een mandaat opnemen na een verkiezing, zodat zij hun mandaat op voet van gelijkheid met de andere mandatarissen kunnen uitoefenen.

Bronnen

- Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap, (NHRPH), *Deelname aan het politieke leven (verkiezingen). Position paper*, Brussel, 19/02/2018 <http://ph.belgium.be/, p.resource/static/files/Notes%20of%20position/2018-02-note-de-position-elections.pdf>
- Belgian Disability Forum asbl (BDF), *UNCRPD, Standpunt van de verenigingen en adviesraden die de personen met een handicap vertegenwoordigen. Alternatief verslag, opgestart en gecoördineerd door het Belgian Disability Forum Alternatief verslag, 2014, blz.57-63.* http://bdf.belgium.be/media/static/files/pdf_uncrpd/2014-02-20---alternatief-verslag---belgian-disability-forum.pdf
- X., *Objectifs de développement durable*, New York, 2017 https://issuu.com/unpublications/docs/sdg_french_yak
- X., *Objectifs de développement durable. Ressources pour les élèves* <https://www.un.org/sustainabledevelopment/fr/student-resources/>